

Briuselis, 2018 05 22
COM(2018) 269 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Įtraukti, susieti jaunuolius ir suteikti jiems galių. Nauja ES jaunimo strategija

{SWD(2018) 168 final} - {SWD(2018) 169 final}

1. Nauja ES jaunimo strategija

Jauni žmonės nori valdyti savo gyvenimą, bendradarbiauti su kitais žmonėmis ir padėti kitiems. Tačiau dėl technologinių pokyčių, demografinių tendencijų, diskriminacijos, socialinės atskirties, melagingų naujienų ir populizmo, kurių poveikis darbui, gebėjimams ar mūsų demokratijos veikimui dar nežinomas, daugelis jų nesijaučia tikri dėl savo ateities. Labiau nei kada nors anksčiau jiems reikia atsparumo ir gebėjimo prisitaikyti prie šių iššūkių. Jie turėtų įgyti reikiamų įgūdžių, kad galėtų prisidėti prie klestinčios, demokratinės ir darnios visuomenės Europoje ir už jos ribų. Glaudžiais tarpusavio ryšiais susietame mūsų dienų pasaulyje daugeliui jaunų žmonių rūpi tokie globaliniai klausimai kaip klimato kaita ar taika ir saugumas.

Nepaisant ekonomikos augimo ir mažesnio nedarbo, nelygybė, taip pat ir kartų nelygybė, išlieka. Pirmą kartą po Antrojo pasaulinio karo kyla realus pavojus, kad dabartinė jaunuolių karta bus mažiau pasiturinti nei jų tėvai¹. 29 proc. 16–29 m. amžiaus jaunuoliams gresia skurdas ar socialinė atskirtis, 11,6 proc. 15–24 m. amžiaus grupėje nesimoko, nedirba ir nedalyvauja mokymuose (NEET)², o 15,9 proc. šios amžiaus grupės jaunuolių neturi darbo: tai dvigubai didesnis rodiklis už bendrą visuomenės vidurkį. Socialinė, ekonominė ir demokratinė atskirtis yra glaudžiai susijusios³. Palankių sąlygų neturintys jaunuoliai paprastai yra mažiau aktyvūs piliečiai ir mažiau pasitiki institucijomis. Jie taip pat gauna mažiau naudos iš judumo patirties, įskaitant programą „Erasmus+“.

Europa negali sau leisti prarasti talentų, leisti, kad būtų socialinė atskirtis ar kad jos jaunimas būtų pasyvus. Jaunuoliai turėtų ne tik būti savo gyvenimo kūrėjai, bet ir prisidėti kuriant teigiamus pokyčius visuomenėje. Naujas Europos solidarumo korpusas – daugelio jaunų europiečių noro parodyti vieningumą su sunkumų patiriančiais žmonėmis ir vietovėmis, t. y. pagrindinę Europos bendradarbiavimo vertybę, įrodymas.

ES vadovai 2016 m. patvirtino, jog reikia imtis veiksmų, kuriais būtų teikiama pagalba jaunimui⁴. Bratislavos veiksmų gairėmis⁵ jie įsipareigojo sukurti geresnes galimybes jaunimui, ir šiais siekais nuo to laiko buvo vadovaujamas, kaip antai kuriant Europos švietimo erdvę⁶.

Kad jaunimas gautų visapusišką ES veiksmų teikiamą naudą, šiuose veiksmuose turi būti atspindėti jaunimo siekiai, kūrybiškumas ir talentai. Savo ruožtu jaunimas papildo ES siekius – ši karta yra labiausiai išsilavinusi ir viena iš kūrybingiausiai informacines ir ryšių technologijas bei socialinę žiniasklaidą naudojančių kartų.

ES jau nuo 2002 m. vykdo specialų bendradarbiavimą ES jaunimo politikos srityje, pagrįstą aktyvaus dalyvavimo ir lygių galimybių principais bei sąsajomis su kitomis politikos sritimis, orientuotomis į jaunimą, kaip antai švietimas ir užimtumas. Šis bendradarbiavimas paskatino valstybes nars pakeisti politiką ir teisės aktus bei padėjo stiprinti jaunimo organizacijų gebėjimus. Tačiau dar lieka neįgyvendinti svarbūs uždaviniai, pavyzdžiui, įtraukti kuo daugiau jaunuolių iš įvairių socialinių grupių, įskaitant tuos, kurie turi mažiau galimybių, ir geriau informuoti visuomenę vietos lygmeniu.

¹ Baltoji knyga dėl Europos ateities, 2017 m. kovo mėn.

² Eurostatas, 2016 m.

³ Eurofound: Nesimokantis ir nedirbantis jaunimas: <https://www.eurofound.europa.eu/topic/NEETs>.

⁴ Komisijos komunikatas „Investicijos į Europos jaunimą“ (COM(2016) 940).

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/media/21250/160916-bratislava-declaration-and-roadmapen16.pdf>.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/news/towards-european-education-area-2025-2017-nov-14_en

Įtraukdama moteris ir vyrus bei suteikdama jiems galių, jaunimo politika gali padėti sėkmingai įgyvendinti žemyno, kuriame jaunimas gali pasinaudoti galimybėmis ir priimti europines vertybes, viziją, kaip išdėstyta Komisijos komunikate „Europinės tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą“⁷.

Atnaujinus ES jaunimo bendradarbiavimą būtų galima įveikti esamą dalyvavimo paradoksą. Jaunimas rodo susidomėjimą politika⁸ ir yra socialiai aktyvus: 53 proc. dalyvauja organizuotoje veikloje, beveik trečdalis yra aktyvūs savanoriai, o kiti teikia paramą pritraukdami žiniasklaidos dėmesį ar remdamiesi vartotojų pasirinkimu. Bet jų netraukia tradiciniai dalyvavimo būdai. Nėra pakankamai atstovaujama jaunuoliams, kuriems gresia socialinė atskirtis. Sprendimus priimančias asmenys privalo užtikrinti, kad dalyvauti galėtų visi jaunuoliai: skaidriai vykdyti jiems palankius veiksmus, bendrauti su jais jiems priimtinais būdais, jų dažniausiai pasirenkamais kanalais (pvz., socialinės žiniasklaidos), ir skatinti jų dalyvavimą priimančias sprendimus.

Savo 2016 m. gruodžio mėn. komunikate⁹ Komisija įsipareigojo skatinti jaunimo dalyvavimą ir po 2018 m. Savo ruožtu Taryba kvietė „išlaikyti ir stiprinti veiksmingą Europos bendradarbiavimą jaunimo reikalų srityje po 2018 m.“¹⁰.

Taigi Komisija siūlo naują ES jaunimo strategiją siekdama pabrėžti bendrą Komisijos ir valstybių narių įsipareigojimą vykdyti šią politiką visiškai laikantis subsidarumo principo. Kad jaunimo politika būtų dar veiksmingiau suderinta su ES finansavimu, kuriuo remiami jos uždaviniai, ši strategija turėtų būti taikoma, kol pasibaigs kita daugiametė finansinė programa. Jos prioritetai yra grindžiami patikimais duomenų šaltiniais¹¹, išorės vertinimu¹², nuomonėmis, kurias išreiškė Europos institucijos, ir konsultacijomis, kurios 2017 m. buvo įgyvendintos kaip „Klausymosi metų“ (angl. „Year of Listening“)¹³ ir „Naujojo Europos naratyvo“¹⁴ dalis. Visuose juose vieningai pabrėžiama, kad ES jaunimo bendradarbiavimas davė realios naudos ir atskleidė jo potencialą. Naujoji strategija bus pagrįsta laimėjimais įgyvendinant ankstesniąją strategiją, tik buvo patobulintas jos prieinamumas, matomumas ir poveikis užtikrinti geresnį jaunimo dalyvavimą.

Pagrindinių veiksmų santrauka

- stiprinti **tarpsektorinį bendradarbiavimą** visose politikos srityse, taip pat ir pasitelkiant **ES jaunimo koordinatorių**, kad jaunimui būtų suteikta galimybė išsakyti nuomonę kuriant ES politiką;
- **stebėti**, kiek ES išleidžia jaunimo reikalams;
- pradėti naują ir įtraukesnį **ES jaunimo dialogą**, ypatingą dėmesį teikiant jaunimui, kuris turi mažiau galimybių;

⁷ Komisijos komunikatas „Europinės tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą“ (COM(2017) 673).

⁸ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 455.

⁹ Komisijos komunikatas „Investicijos į Europos jaunimą“ (COM(2016) 940).

¹⁰ Tarybos išvados dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje po 2018 m. strateginių perspektyvų, 2017 m. gegužės mėn.

¹¹ Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 455. Eurostatas (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/youth/data/database>).

¹² SWD(2017) 280 ir SWD (2017) 281 dėl ES jaunimo strategijos vertinimo.

¹³ Valstybių narių, Europos Parlamento, Europos regionų komiteto ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės, taip pat struktūrinio dialogo, tikslinių grupių, konsultacijų internetu ir suinteresuotųjų šalių konferencijos rezultatai. Žr. pridedamą Tarybų darbinį dokumentą dėl atvirojo koordinavimo metodo naudojimo jaunimo reikalų srityje 2010–2018 m. rezultatu

¹⁴ http://europa.eu/youth/have-your-say/new-narrative-for-europe_lt

- pašalinti kliūtis ir **skatinti savanorišką veiklą ir judumą solidarumo tikslais**;
- įgyvendinti **jaunimo darbo darbotvarkę**, siekiant labiau pripažinti neformalųjį mokymąsi;
- sustiprinti ES jaunimo politikos ir susijusių ES programų („Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso) ryšį.

2. Įtraukti. Susieti. Suteikti galių.

Vykdam ES bendradarbiavimą jaunimo reikalų srityje reikia kuo labiau pasinaudoti jaunimo politikos teikiamomis galimybėmis. Tai gali paskatinti jaunimą dalyvauti demokratiame gyvenime pagal Sutarties dėl ES veikimo 165 straipsnį. Juo taip pat gali būti remiamas socialinis aktyvumas, pilietinė ir socialinė ugdomoji veikla (jaunimo darbas), kurios metu jaunuoliai įgyja gyvenime svarbių įgūdžių ir kuri yra tarsi tiltas į visuomenę, visų pirma palankių sąlygų neturintiems jaunuoliams.

Per ateinančius metus šia strategija bus siekiama:

- padėti jaunimui tapti **savo gyvenimo kūrėjais, stiprinti jų atsparumą** ir suteikti jiems gyvenime reikalingų įgūdžių, kad mokėtų gyventi besikeičiančiame pasaulyje;
- raginti jaunuolius tapti **aktyviais piliečiais, solidarumo kūrėjais ir teigiamų pokyčių įgyvendintojais** visos Europos bendruomenėse, kurias įkvepia ES vertybės ir ES tapatybė;
- padėti užkirsti kelią **jaunimo socialinei atskirčiai**;
- stiprinti **politikos sprendimų poveikį jaunimui** dialogo būdu ir sprendžiant jiems aktualius klausimus visuose sektoriuose.

Dėl to bendradarbiaujant jaunimo politikos srityje bus vykdoma į tris veiksmų sritis padalyta veikla.

ĮTRAUKTI: skatinti jaunimą dalyvauti demokratiame gyvenime.

SUSIETI: iš visos ES ir už jos ribų suburti jaunus žmones siekiant skatinti savanorišką veiklą, judumą mokymosi tikslais, solidarumą ir tarpkultūrinį supratimą.

SUTEIKTI GALIŲ: parama jaunimui įgauti galių per kokybę, inovacijas ir jaunimo darbo pripažinimą.

Strategijoje daug dėmesio bus skiriama toliau išvardytoms sritims.

Ryšių su visais jaunuoliais užmezgimas: turėtų būti stengiamasi gerinti visų jaunų žmonių perspektyvas nepaisant jų kilmės ar socialinio statuso. Jaunimo programos „Erasmus+“ tikslas – užmegzti ryšius su jaunuoliais, kurie turi mažiau galimybių ir kurie sudaro per 36 proc. visų jos dalyvių¹⁵. Tačiau reikia imtis daugiau veiksmų vykdam ES jaunimo politiką ir įgyvendinant programą „Erasmus+“, kad jos išties taptų įtraukios.

Aprėpti visus lygmenis, nuo pasaulinio iki vietos... jaunimas yra pasiryžęs spręsti pasaulinio masto problemas, visų pirma susijusius su darnaus vystymosi tikslais. Ir atvirkščiai, galių jaunimui suteikiama vietos lygmeniu, ir tai priklauso nuo įvairių jaunimo aplinkybių. Vykdam

¹⁵ „Erasmus+“ 2016 m. metinė ataskaita.

ES bendradarbiavimą jaunimo reikalų srityje turėtų būti užmegzti geresni ryšiai su regionų ir vietos politikos formuotojais ir specialistais bei skatinamos jaunimo vietos iniciatyvos.

...ir *virtualaus pasaulio*: skaitmeninės technologijos įvairiais būdais radikaliai pakeitė jaunuolių gyvenimą, todėl politikoje reikia išnagrinėti ir galimybes, ir problemas pasinaudojant socialinės žiniasklaidos teikiamomis galimybėmis, ugdant jaunimo skaitmeninius gebėjimus ir skatinant kritiškai mąstyti bei naudotis žiniasklaidos priemonėmis.

2.1. ĮTRAUKTI

Atsižvelgiant į svarstymus apie Europos ateitį, dabar yra tinkamiausias laikas **išklausyti jaunimą ir suteikti jam galimybių** realizuoti savo svajones.

Daugelis jaunuolių nori dalyvauti politiniame gyvenime, bet tikisi, kad bus atsižvelgta į jų nuomonę. Palyginti su vyresnio amžiaus žmonėmis, jaunuoliai dažnai ne taip aktyviai balsuoja rinkimuose ar dalyvauja politikos partijų veikloje, tačiau jie tvirtina, kad politika juos domina, o jų požiūris į ES yra labai teigiamas. Būvimą ES piliečiu stipriau jaučia asmenys, gimę po 1980 m. (73 proc.), nei gimusieji iki 1946 m. (54 proc.)¹⁶. Kaip pabrėžiama 2017 m. ES pilietybės ataskaitoje¹⁷, jaunimo dalyvavimas labai svarbus atsižvelgiant į 2019 m. Europos Parlamento rinkimus.

Šiandien į vykdomą ES jaunimo politiką jaunimas įtraukiamas struktūriniu dialogu¹⁸, į kurį nuo 2010 m. įtraukta daugiau kaip 200 000 jaunuolių. Tai veiksminga priemonė, bet Komisija siūlo žengti dar vieną žingsnį ir ją atnaujinti. Remiantis nauja patirtimi, įgyta su „Naujuoju Europos naratyvu“, **informacija turėtų būti teikiama** ne vien tik jaunimo organizacijose, kurios veikia ES reikalų srityje, bet ir įtraukiant įvairesnę, taip pat vietos lygmens, auditoriją. Turėtų būti skiriama daugiau dėmesio palankių sąlygų neturinčioms grupėms, pavyzdžiui, remiantis įtraukties ir įvairovės strategija¹⁹ pagal programą „Erasmus+“ ir pasinaudojant jaunųjų ekspertų ir mokslininkų patirtimi. Be pripažintų ES jaunimo konferencijų ir susitikimų, į ES jaunimo dialogą **bus įtrauktos naujos ir alternatyvios dalyvavimo formos, taip pat kampanijos internete**, konsultacijos skaitmeninėse platformose, susietose su Europos jaunimo portalu. Dialogas bus koordinuojamas ES lygmeniu, prie jo visais lygmenimis prisijungs jaunimas, o jį rems nacionalinės darbo grupės, turinčios tobulesnių stebėsenos priemonių. Jis turėtų būti **skaidrus**, o jo poveikis – **matomas**. Kad jaunimas galėtų susidaryti faktais ir argumentais pagrįstą nuomonę, ypač svarbi prieiga prie kokybiškos informacijos.

Bendradarbiaujant ES lygmeniu bus siekiama:

- **pradėti naują ES jaunimo dialogą**, kad priimant ES politikos sprendimus būtų atsižvelgiama į įvairias jaunimo nuomones;
- **sustiprinti Europos jaunimo portalą** kaip bendrą skaitmeninį prieigos punktą, skirtą jauniems žmonėms, norintiems dalyvauti ES veikloje;

¹⁶ Standartinė 2016 m. „Eurobarometro“ apklausa Nr. 86.

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-118_lt.htm.

¹⁸ Struktūrinis dialogas yra jaunimui skirtas konsultacinis procesas pagal 2010–2018 m. strategiją.

¹⁹ http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/inclusion-diversity-strategy_en.pdf.

- **aktyvinti jaunimo dalyvavimą** demokratiame gyvenime, įskaitant prieigą prie patikimų šaltinių patvirtintos kokybiškos informacijos, ir skatinti jaunimą dalyvauti **Europos ir kituose rinkimuose**;
- **remti „mokymąsi dalyvauti“** ir didinti susidomėjimą dalyvaujamaisiais veiksmais visoje Europoje ir už jos ribų pagal programą „Erasmus+“.

Valstybės narės raginamos:

- **skatinti dialogą ir dalyvavimo mechanizmus visais sprendimų priėmimo lygmenimis**, pavyzdžiui, jaunimo tarybose, ypatingą dėmesį skiriant grįžamosios informacijos mechanizms ir informuojant jaunimą iš įvairių socialinių grupių. Tai galėtų būti parama valdžios institucijoms, kad jos pradėtų dalyvavimo veiksmus, pavyzdžiui, naudodamos priemonių rinkinius;
- **raginti jaunimą dalyvauti socialinėje ir pilietinėje veikloje**, įskaitant dalyvavimą jaunimo organizacijose ar aktyvumą elektroninėje erdvėje;
- **padėti jaunuoliams pasiruošti dalyvauti** jaunimo darbe, jaunimo parlamentų ar imitacinėje veikloje, veiksmuose, susijusiuose su pilietiniu ugdymu ir gebėjimu naudotis žiniasklaidos priemonėmis kartu su formaliojo švietimo ir valdžios institucijomis;
- ištyrinėti inovatyvias ir alternatyvias **demokratinio dalyvavimo formas**;
- **naudoti priemones, kuriomis būtų skatinami debatai** apie ES, pavyzdžiui, priemonių rinkinį, parengtą pagal „Naująjį Europos naratyvą“.

2.2. SUSIETI

Jaunimo strategija suteiks jauniems žmonėms daugiau **galimybių** tiesiogiai dalyvauti Europos masto mainuose, bendradarbiavimo ir pilietiniuose veiksmuose.

Viena iš ES sėkmingiausių priemonių – programa „Erasmus+“ – padeda jaunimui plėsti akiratį ir megzti ryšius visame žemyne ir už jo ribų. Nuo 2014 m. iki 2020 m. daugiau nei 500 000 dalyvių bus įgiję patirties ir gebėjimų, užsienyje dalyvaudami jaunimo mainuose ir užsiimdami savanoriška veikla. „Erasmus+“ virtualieji mainai²⁰ leidžia palaikyti jaunimo dialogą ES ir Pietų Viduržemio jūros šalyse. Tokia patirtis padidina galimybes įsidarbinti ir padeda ugdyti supratimą apie Europos vertybes ir toleranciją²¹. ES turėtų **plėsti naujoviškus būdus, kaip suartinti jaunimą** ir kartu pasinaudoti gerai patikrintomis veiklos formomis, kaip antai jaunimo mainais ir jaunimo organizacijų bendradarbiavimu.

Jaunimas vis dažniau dalyvauja savanoriškoje veikloje²², bet tik 8 proc. tą daro užsienyje. Europos Sąjunga savanorišką veiklą remia daugiau nei dvidešimt metų. Dabar siūloma šią paramą išplėsti, kad jaunimui būtų suteiktos naujos galimybės išreikšti solidarumą (pvz., suteikti darbo vietas ar stažuotes) pagal Europos solidarumo korpusą. Kad būtų realizuotas **visas jo potencialas** ir užtikrinta, kad pagal nacionalines sistemas būtų galima įgyti

²⁰ <https://europa.eu/youth/erasmusvirtual>

²¹ http://www.researchyouth.net/documents/ray_policybrief_2014.pdf

²² Per pastaruosius 12 mėnesių 31 proc. jaunuolių yra dalyvavę savanoriškoje veikloje (pagal „Eurobarometro“ apklausą Nr. 455 nuo 2014 m. šis rodiklis padidėjo 6 punktais).

tarptautinės patirties, Komisija ir valstybės narės turėtų bendradarbiauti palankios politikos, teisinės ir administracinės aplinkos kūrimo srityje.

Bendradarbiaujant ES lygmeniu bus siekiama:

- **susieti visos Europos jaunimą ir jaunimą už jos ribų**, atsižvelgiant į patirtį, įgytą įgyvendinant iniciatyvą „**Europos jaunimas kartu**“²³, kuriant jaunimo iš įvairių Europos dalių, „Erasmus+“ **virtualiųjų mainų** ir kitų programos „Erasmus+“ veiksmų tinklus;
- **remti Europos solidarumo korpuso įgyvendinimą** bendradarbiaujant politikos srityje ir kuriant bendruomenes, visų pirma **atnaujinant ir išplečiant 2008 m. Tarybos rekomendaciją dėl savanorių tarpvalstybinio judumo** ir toliau stiprinant **Europos solidarumo korpuso portalo** pajėgumus pasiekti jaunus žmones ir padėti jiems kurti bendruomenę;
- **skatinti, kad kuo daugiau jaunų žmonių dalyvautų programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso** organizuojamoje **judumo tarpvalstybinio mokymosi tikslais ir solidarumo veikloje** daugiau dėmesio skiriant tiems, kurie turi mažiau galimybių.

Valstybės narės raginamos:

- **padrąsinti jaunimą dalyvauti solidarumo veikloje**: informuoti apie šioje srityje dirbančių organizacijų paramos sistemas ir gebėjimų stiprinimą, didinti informuotumą apie galimybes ir teikti informaciją apie teises ir naudą, susijusias su savanoriška veikla ar pilietiškumo iniciatyvomis. Rengdamos nacionalines sistemas, valstybės narės turėtų siekti papildyti Europos solidarumo korpusą ir kurti sąveiką su juo;
- **peržvelgti ir pašalinti teises ir administracines kliūtis tarpvalstybiniam solidarumui**: valstybės narės turėtų nustatyti ir išsipareigoti pašalinti jauniems žmonėms, kurie nori dalyvauti tarpvalstybinėje savanoriškoje veikloje, kylančias kliūtis (dėl socialinių išmokų, sveikatos draudimo ir kt.);
- **skatinti pripažinti patirtį, įgytą dalyvaujant savanoriškoje veikloje, ir patvirtinti mokymosi rezultatus**: Savanorių įgyti įgūdžiai nusipelno būti pripažįstami darbo rinkoje, jau nekalbant apie esminę savanoriškos veiklos vertę visuomenei.

2.3. SUTEIKTI GALIŲ

Jaunimo darbas suteikia neprilygstamos naudos jaunuoliams žengiant į suaugusiųjų pasaulį²⁴, nes užtikrina saugią aplinką, kurioje jie įgyja pasitikėjimo savimi ir neformaliai mokosi. Yra žinoma, kad darbe jaunuoliai įgyja svarbių kompetencijų ir gebėjimų, pavyzdžiui, kolektyvinio darbo, lyderystės, tarpkultūrinių kompetencijų, projektų valdymo, problemų sprendimo ir kritinio mąstymo. Kai kuriais atvejais jaunimo darbas – tai tiltas į išsilavinimą, mokymą ar darbą, apsaugantis nuo atskirties.

Kad tuo būtų tinkamai pasinaudota, esama **didesnio poreikio pripažinti**, kad dirbdamas jaunimas neformaliai mokosi, o tai ypač naudinga turintiems menką formalią kvalifikaciją,

²³ https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/funding/european-youth-together-eacea162018_en

²⁴ Ekspertų grupė apie „darbo su jaunimu, neformaliojo mokymosi bei savišvietos įnašą sprendžiant problemas, su kuriomis susiduria jaunimas, visų pirma iš švietimo sistemos pereidamas į darbo rinką“ . http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/contribution-youth-work-summary_en.pdf

nes taip galima padidinti galimybes įsidarbinti ir patobulinti verslumo įgūdžius. Pripažinimą galima pagerinti sistemingiau **naudojant kokybiškas priemones**.

Kita vertus, patys su jaunimu dirbantys asmenys turi prisitaikyti prie besikeičiančių jaunų žmonių poreikių ir įpročių bei **technologinių pokyčių**. Su jaunimu dirbantys asmenys turi patobulinti savo įgūdžius, kad suprastų, su kokiais problemomis jaunuoliai susiduria internete, ir pasinaudoti naujomis galimybėmis, kurias teikia skaitmeninis mokymasis, pagal piliečiams skirtą Europos skaitmeninės kompetencijos sistemą²⁵ ir skaitmeninio švietimo veiksmų planą²⁶. Jaunimo darbą neigiamai paveikė sumažintas finansavimas daugelyje Europos šalių²⁷, todėl tokios investicijos dažnai kelia sunkumų.

Bendradarbiaujant ES lygmeniu bus siekiama įgyvendinti jaunimo darbo darbotvarkę dėl jaunimo darbo kokybės, naujovių ir pripažinimo:

- kurti ir skleisti praktinius kokybiško jaunimo darbo priemonių rinkinius;
- remti vietos veiklą, kurios metu sprendžiami **pripažinimo, naujovių ir gebėjimų stiprinimo klausimai, susiję su jaunimo darbu pagal** programą „Erasmus+“;
- remti tarpusavio mokymąsi ir kaupti įrodymus apie **skaitmeninį jaunimo darbą, su jaunimu dirbančių asmenų gebėjimus ir jaunimo darbo finansavimą**.

Valstybės narės raginamos:

- **kurti kokybę:** kokybės priemonės ir sistemos, skirtos naudoti rengiant su jaunimu dirbančius asmenis, turėtų būti tinkamos besikeičiančioms jaunuolių gyvenimo aplinkybėms ir atitikti platesnį požiūrį į kokybę siekiant įgalinti organizacijas;
- **prisitaikyti prie skaitmeninių galimybių:** jaunimo darbo struktūra, metodai ir ryšių kanalai turėtų būti pritaikyti skaitmeniniam pasauliui: turėtų būti naudojamos technologijos ir vykdoma pedagoginė praktika siekiant suteikti didesnę prieigą ir padėti jauniems žmonėms naudoti skaitmenines priemones. Skaitmeninis jaunimo darbas turėtų būti įtrauktas į jaunimo darbuotojų mokymus ir į jaunimo darbo užimtumo ir kompetencijos standartus, jeigu jie yra nustatyti;
- **skatinti pripažinimą:** siekiant įrodyti jaunimo darbo vertę tiems jaunuoliams, kurie jame dalyvauja, reikėtų parengti tinkamas ir priimtinas pripažinimo priemones, atitinkančias Tarybos rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo ir įgūdžių ugdymo darbotvarkės²⁸ nuostatas.
- **užmegzti ryšius su visais jaunuoliais, pirmiausia su tais, kurie turi mažiau galimybių:** jaunimo darbas suteikia išskirtinių galimybių užmegzti ryšius su pažeidžiamiausiais asmenimis ir atsižvelgti į jų individualius poreikius.

²⁵ Taip pat vadinama „DigComp“.

²⁶ COM(2018) 22 *final*.

²⁷ Studija „Working with young people: the value of youth work in the EU“, ICF-GHK, 2014, Europos Komisija.

²⁸ Strateginė programa „ET 2020“ (2015/C 417/04) „Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė“, COM(2016) 381.

3. Veiksmingas, kryptingas ir suderintas įgyvendinimas visuose sektoriuose

3.1. Darbas įvairiuose sektoriuose

Europos jaunimo padėtis labai įvairi ir jai būdingos problemos turi būti sprendžiami įvairiose politikos srityse. Nepaisant tokių teigiamų tendencijų kaip aktyvesnis dalyvavimas aukštojo mokslo srityje, mokyklos nebaigusių asmenų skaičiaus ir jaunimo nedarbo lygio sumažėjimas (nors jis tebėra didelis)²⁹, išlieka didelių dažnai tarpusavyje susijusių problemų. Tarp jų yra nedarbo lygis tam tikruose regionuose ir grupėse, didėjantis jaunimo skurdas, mažų garantijų darbas, nevienodos galimybės siekti kokybiško išsilavinimo ar sveikatos problemos.

Atsižvelgiant į tai, jaunimo nedarbo ir jaunimo, kuris nedirba, nesimoko ir nedalyvauja mokymuose, aukšto lygio klausimų sprendimas buvo ES prioritetas, remiamas konkrečiomis iniciatyvomis: kiekvienais metais daugiau nei 3,5 mln. jaunuolių gauna naudos iš 2013 m. pradėtos Jaunimo garantijų iniciatyvos. Nuo 2014 m. iki 2020 m. Europos socialinis fondas ir Jaunimo užimtumo iniciatyva tiesiogiai kartu investuos 14,5 mlrd. EUR į jaunimo užimtumo priemones. Nepaisant pažangos, ES jaunimo strategijoje ir Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo valstybėse narėse įvertinimo ataskaitoje pabrėžiama būtinybė užmegzti ryšius tarp jaunimo ir užimtumo sektorių ir susisiekti su nesimokančiu, nedirbančiu ir mokymuose nedalyvaujančiu jaunu, kuriam kyla su daug kliūčių. Be to, Trečiųjų šalių piliečių integravimo veiksmų plane³⁰ ir komunikate „Vaikų migrantų apsauga“³¹ pripažįstama jaunų migrantų ir pabėgėlių integravimo svarba.

Ne visose aštuoniose veiklos srityse³² pasiekta panašių teigiamų rezultatų; pagal vertinimą, jos buvo pernelyg plačios. Nė viena valstybė narė neskyrė dėmesio visoms sritims, nes jos ne visur buvo vienodai aktualios.

Norėdama padidinti veiksmingumą, Komisija siūlo dvejopą požiūrį:

1) Sustiprinti jaunimo perspektyvas visose politikos srityse ES lygmeniu:

- **Užtikrinant, kad jaunimo balsas būtų išgirstas formuojant ES politiką**, visų pirma padedant **ES jaunimo reikalų koordinatoriui**, kuris bus Europos Komisijos atstovu ryšiams ir regimu kontaktų tikslu jauniems žmonėms. ES jaunimo reikalų koordinatoriaus užduotis būtų teikti atsakingam Komisijos nariui konsultacijas apie jaunimo politiką; padėti užtikrinti koordinavimą ir nuoseklumą, didinti informuotumą apie ES veiksmus šioje srityje, glaudžiai bendradarbiaujant su ES institucijomis ir agentūromis bei su valstybėmis narėmis ir dalytis ES jaunimo srities dialogo rezultatais ir teikti grįžtamąją informaciją jaunimui, be kita ko Europos jaunimo portale ir ES jaunimo strategijos platformoje³³;

²⁹ Pridedamas Tarnybų darbinis dokumentas dėl jaunimo padėties ES.

³⁰ COM(2016) 377

³¹ COM(2017) 211 *final*.

³² Švietimas ir mokymas, užimtumas ir verslumas, sveikata ir gerovė, dalyvavimas, savanoriška veikla, socialinė įtrauktis, jaunimas ir pasaulis bei kūrybiškumas ir kultūra.

³³ ES jaunimo reikalų koordinatorius bus tarnybose dirbantis konsultantas, kurį remia už jaunimo politiką atsakingas Generalinis direktoratas. Koordinatoriaus užduotys: Komisijos vardu palaikyti naują ES jaunimo dialogą, tvarkyti duomenis apie jaunimo nuomones ir ES jaunimo dialogo rezultatus, teikti juos susijusioms Komisijos tarnyboms, palaikyti ryšius su Europos Parlamentu ir nacionalinės politikos formuotojais. Be to, koordinatorius bus pirmasis jaunimo ir jų atstovų asmuo ryšiams, jis bendradarbiaudamas su kitomis susijusiomis Komisijos dalimis nukreips jaunimui skirtą informaciją ir komunikaciją.

- didinti **skaidrumą informuojant** jaunimą **apie ES veiksmus**, įskaitant ES išlaidų jaunimui stebėjimą³⁴;
- skatinti jaunimo **dalyvavimo formuojant politiką modelius**, pavyzdžiui, **jaunimo politikos laboratorijas**³⁵;
- **remti valstybes nares, kurios kuria jaunimo politiką** rinkdamos duomenis, vykdydamos tarpusavio mokymąsi ir dalydamosi gerąja patirtimi, įskaitant tokias naujas priemones kaip tarpusavio vertinimai ir tarpusavio konsultavimas;
- prisidėti jaunimo bendradarbiavimo priemonėmis, tokiomis kaip tarpusavio mokymasis, įrodymai, koordinatorius ar dialogas, prie **tarpsektorinių iniciatyvų** jaunimui – Jaunimo garantijų iniciatyvos, Europos pameistrių tinklo³⁶ ir Tartu sveikos gyvensenos kampanijos³⁷.

2) Aiškiau formuluoti strategijos tikslą: Komisija ragina valstybes nares sutelkti dėmesį į tikslinius veiksmus, kuriais ES prioritetai pritaikomi prie nacionalinių aplinkybių; šie veiksmai turi būti nustatyti **nacionaliniuose veiksmų planuose**.

Šie planai turėtų būti pagrįsti jaunimo ir kitų politikos sričių bendradarbiavimu įvairiuose sektoriuose, remiantis esamais valdymo mechanizmais, pavyzdžiui, įgyvendinant nacionalinę Jaunimo garantijų iniciatyvos dalį.

Jais turėtų būti užtikrintos tvirtos programą „Erasmus+“ įgyvendinančių nacionalinių agentūrų **tarpvalstybinio bendradarbiavimo veiklos**³⁸ ir nacionaliniuose veiksmų planuose nustatytų sričių sąsajos, kad būtų sustiprintas politikos ir programos įgyvendinimo suderinamumas.

Tarpsektorinis bendradarbiavimas turėtų būti sustiprintas **visais sprendimų priėmimo lygmenimis** siekiant sąveikos, veiksmų papildomumo ir pritraukiant daugiau dalyvaujančio jaunimo. Valstybės narės turės raginti jaunimą ir kitas suinteresuotąsias šalis kurti bendras iniciatyvas, pavyzdžiui, švietimo, užimtumo, skaitmeninių technologijų, sporto, tvarumo ir tarptautinio bendradarbiavimo srityse, išnaudojant visas ES finansavimo galimybes.

„2017 m. klausymosi metais“ suinteresuotosios šalys iškėlė šiuos uždavinius, kurie galėtų būti integravimo veiksmų sritys: švietimas ir mokymas; užimtumas ir verslumas; sveikata, įskaitant psichikos sveikatą; skurdas ir socialinė atskirtis; jaunimo iš migrantų šeimų

³⁴ Tai būtų susiję su asmenims skirtu finansavimu, taip pat sąmatų naudojimu, siekiant išvengti papildomos administracinės naštos, susijusios su ataskaitų teikimu ir duomenų rinkimu, visų pirma tokioms programoms, kaip šiuo metu vadinama „Erasmus+“, Europos solidarumo korpusas, Užimtumo ir socialinių inovacijų programa, „Horizontas 2020“, „Kūrybiška Europa“, „Europa piliečiams“, Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa ES sveikatos programa, „Erasmus“ jauniesiems verslininkams (COSME), Jaunimo užimtumo iniciatyva, Europos struktūriniai ir investicijų fondai, Jauniesiems ūkininkams skirta schema (bendroji žemės ūkio politika), ES pagalbos savanoriai, Europos kaimynystės priemonė.

³⁵ Pirmasis jaunimo politikos laboratorijos susitikimas įvyko 2017 m. dalyvaujant trimis kaimyninėms šalims: <https://blogs.ec.europa.eu/eupolicylab/>

³⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147>

³⁷ https://ec.europa.eu/sport/news/20170922-ewos-navracsecs-health-call-tartu_fr

³⁸ „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų organizuojama veikla.

integracija³⁹; internetas ir gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis; tvarumas ir klimato kaita.

3.2. Daugiaetapis ir dalyvaujамasis valdymas

Valdymą patobulins:

Irodymais grįstas politikos formavimas ir stebėseną: veiksmingas įgyvendinimas priklauso nuo tvirtų įrodymų. **Bendrų jaunimo rodiklių suvestinė** tapo pripažįstama jaunimo padėties tendencijų stebėsenos priemone. ES bendradarbiavimo metu turėtų būti papildomai išnagrinėtas **politikos rodiklių** naudojimas siekiant stebėti strategijos įgyvendinimą⁴⁰. 2019 m. bus atliekama ES finansuojamų mokslinių tyrimų projektų politikos apžvalga siekiant gauti atitinkamas šios srities išvadas.

Susitelkimas ir lankstumai: strategijoje dėmesys bus skiriamas bendriems ES jaunimo prioritetams visose valstybėse narėse suteikiant galimybę lanksčiai įgyvendinti integravimo veiksmus, kad ES prioritetai būtų pritaikyti atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes. Tikimasi, kad Taryba kartu su Komisija parengs trejų metų **ES darbo planus**.

Dalyvaujамasis valdymas: naujoje **platformoje** suinteresuotiesiems subjektams bus suteiktas didesnis vaidmuo koordinuojant strategijos įgyvendinimą, teikiant galimybių keistis informacija apie veiklą ir rezultatus. Komisija rengs specialius jaunimo organizacijų, pilietinės visuomenės organizacijų, ES institucijų ir socialinių partnerių atstovų susitikimus.

Supaprastintas ataskaitų teikimas ir vertinimas: Komisija apie įgyvendinimą informuos kas trejus metus, remdamasi valstybių narių pateikta ir iš jaunimo vikio⁴¹ gauta informacija bei atsižvelgdama į rodiklius. Joje bus informacija apie ES programų naudojimą siekiant politikos tikslų. Komisija 2023 m. atliks tarpinį vertinimą, o 2024 m. galbūt ir peržiūrą. Valstybės narės raginamos padaryti tą patį.

Tarpusavio mokymasis ir sklaida: ekspertų grupės toliau plėtos politikos gaires, praktines priemones ir dalysis gerąja patirtimi; strategijoje bus pasiūlytos naujos tarpusavio mokymosi priemonės, kaip antai tarpusavio vertinimai ir tarpusavio konsultavimas. Bus siekiama sistemingesnio požiūrio į kokybišką informacijos teikimą jaunimui, informavimo veiklą ir sklaidą, remiantis esamais tinklais ir juos plėtojant.

ES programų ir lėšų sutelkimas: šia strategija bus skatinama veiksmingai naudoti tokias ES programas ir fondus kaip, pavyzdžiui, „Erasmus+“, Europos solidarumo korpusas, Europos struktūriniai ir investicijų fondai, programa „Horizontas 2020“, įskaitant programas „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“, „Kūrybiška Europa“ ir būsimas programas. Komisija ragina valstybes nares nagrinėti finansavimo šaltinių sąveiką ES, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis.

Išvados ir tolesni veiksmai

Jauni žmonės turi teisėtų tikslų, susijusių su jų ateitimi Europoje. Europa savo ruožtu turi pasiūlyti jaunuoliams geresnio gyvenimo ir savo problemų sprendimo galimybes.

³⁹ Užsienyje gimę jaunuoliai ir jaunuoliai, kurių vienas iš tėvų gimęs užsienyje, 2014 m. 15–29 m. asmenų grupėje sudarė 20 proc. Prognozuojama, kad ši dalis greitai padidės dėl šio amžiaus pradžioje prasidėjusių migrantų antplūdžių.

⁴⁰ Pasiūlymas pateiktas pridedamame Tarnybų darbiniam dokumente dėl atvirojo koordinavimo metodo rezultatų.

⁴¹ <https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki>

Pagal šią strategiją bus sukurtas stiprus ES ir jaunimo ryšys naudojant įtraukias ir skaitmenines dialogo formas, bus gauti veiksmingi rezultatai nustatant tikslingus prioritetus ir veiksmus bei sukurta veiksmingesnė struktūra, kaip suprasti ir perteikti jaunimo idėjas bei dalytis informacija apie vykdomus jam palankius veiksmus.

Visa tai sutvirtins stipresni ryšiai su ES fondais. Jaunimo strategijoje taip pat bus siekiama, kad aktyviau dalyvautų suinteresuotieji subjektai, taip įtraukiant daugiau jaunimo ir naujų platformų ES lygmeniu ir už jos ribų. Lanksčiai nustatant prioritetus ir juos įgyvendinant ES lygmeniu bus galima labiau atsižvelgti į vietos realijas, kartu vertinant visų valdymo lygmenų kompetencijas ir gaunant Europos Komisijos paramą.

Komisija kviečia Tarybą patvirtinti 2019–2027 m. teikiamą ES jaunimo strategiją taip pat remiantis jaunimo tikslais⁴², pasiūlytais 2018 m. balandžio mėn. ES jaunimo konferencijoje.

Taip pat Tarybai siūloma patvirtinti 2019–2021 m. darbo planą, atsižvelgiant į priemones, pasiūlytas šiame komunikate ir parengtas tarnybų darbiniam dokumente dėl atvirojo koordinavimo metodo rezultatų.

⁴² <http://www.youthgoals.eu/>